

---

5 Vragenuur

Vragen van het lid Van Gerven aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over **Indiase operatieassistenten die niet functioneren**.

De heer **Van Gerven** (SP):

Voorzitter. De afgelopen dagen werden wij opgeschrikt door berichten over operatieassistenten uit India die slechte zorg leveren. De Landelijke Vereniging van Operatieassistenten luidt daarover de noodklok. Messensets worden verkeerd in elkaar gezet, er wordt gewerkt met onsteriel operatiemateriaal, gazen blijven achter in het operatiegebied en belangrijk weefsel dat nog onderzocht moet worden op kanker wordt weggegooid. Ook zijn er taalproblemen en culturele problemen. Zo wordt ja gezegd, terwijl soms nee bedoeld wordt. Het opleidingsniveau is te laag. Ik vraag de minister: kloppen deze berichten? Is de veiligheid van de geboden zorg in de ziekenhuizen in het geding? Kunnen patiënten erop vertrouwen dat de zorg in de operatiekamers veilig is? Wat doet de minister aan deze situatie?

De SP was van meet af aan tegenstander van het ronselen van operatieassistenten uit India. In India zelf is een groot tekort aan personeel en daarom is het ongehoord om daar personeel te werven. Dat vindt de Wereldgezondheidsorganisatie, net als de SP. Gij zult geen personeel ronselen in ontwikkelingslanden, waar grote tekorten zijn. Nederland moet z'n eigen boontjes doppen.

De SP heeft vorig jaar al gewaarschuwd voor de veiligheidsrisico's. Uit eerdere ervaringen met zorgpersoneel, van bijvoorbeeld tien jaar geleden, bleek namelijk al dat het geen succes was. Erkent de minister deze feiten en maakt zij nu harde afspraken met de ziekenhuizen om te stoppen met deze gevaarlijke operatie? Die gevaarlijke operatie is namelijk niet goed voor de zorg in Nederland, niet goed voor de zorg in India en niet goed voor het operatiepersoneel. Kortom: het is voor niemand goed.

Minister **Schippers**:

Voorzitter. Regelmatig komen buitenlandse zorgmedewerkers in het nieuws. Het heeft mijn sterke voorkeur dat zorginstellingen lokale krachten werven en opleiden. Dat was overigens ook de voorkeur van mijn voorganger. Het kan echter noodzakelijk zijn dat men, liefst tijdelijk, buitenlands personeel inzet om onderbezetting of wachtlijsten te voorkomen.

Uiteraard moet zorgpersoneel altijd voldoende niveau hebben, of het personeel nu uit Nederland komt of een andere nationaliteit heeft. Er bestaat een heldere verantwoordelijkheidsverdeling. De werkgever moet voldoende personeel werven. Ik zorg voor de randvoorwaarden waarmee werkgevers in de zorg hun verantwoordelijkheid kunnen nemen. Zorginstellingen zijn verantwoordelijk voor het inzetten van voldoende gekwalificeerd personeel en dus ook voor de kwaliteit van de zorg. De inspectie handhaaft de kwaliteit.

Uit het artikel en de enquête waaraan de heer Van Gerven refereert, blijkt dat ziekenhuizen hun verantwoor-

delijkheid nemen om personeelstekorten te bestrijden. Zij werven buitenlands personeel dat wordt bijgeschoold en extra wordt begeleid. De voorbeelden uit het artikel en de enquête die wij erop hebben nageslagen, nopen tot zorg. Om die reden doet de inspectie nader onderzoek in de ziekenhuizen die in het artikel aan de orde zijn, om te bekijken hoe het daarmee gaat. De inspectie bekijkt of zij dezelfde bevindingen heeft.

Het tekort aan ok-personeel is mij bekend. Om die reden heb ik vorig jaar samen met veldpartijen het Fonds Ziekenhuisopleidingen ingericht. Hiermee worden ziekenhuizen gestimuleerd om meer gespecialiseerde verpleegkundigen en medisch ondersteunend personeel op te leiden. Sinds dit fonds er is, zie je dat de instroom van ok-personeel veel groter is geworden. De eerste resultaten van het Fonds Ziekenhuisopleidingen stemmen dus gunstig voor de toekomst. Uiteindelijk moeten wij namelijk ons eigen personeel opleiden.

De heer **Van Gerven** (SP):

Ik ben blij dat de inspectie een onderzoek instelt, want ik heb begrepen dat de inspectie tot nu toe niet zo bereidwillig was.

Ik heb nog een paar vragen. Hoe zit het met de taalbarrière? Hoe kan het dat mensen die bij gevaarlijke operaties moeten assisteren, de taal niet beheersen? Wat gaat de minister daaraan doen? Het is namelijk echt gevaarlijk. Hoe beoordeelt de minister de rol van de ziekenhuisdirecties? Zij zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de geboden zorg, zoals de minister zelf ook zegt. Klopt het dat ziekenhuizen niet eens de moeite hebben genomen om de diploma's van de Indiase operatieassistenten voor te leggen aan het College Zorg Opleidingen?

Minister **Schippers**:

In de operatiekamer wordt Nederlands gesproken en de ok-assistenten moeten deze voertaal dan ook beheersen. De ziekenhuisdirecties zijn hiervoor verantwoordelijk. Wij houden hen er ook verantwoordelijk voor. Daarnaast is het de verantwoordelijkheid van ziekenhuisdirecties om voldoende ok-personeel te hebben. Uit tamelijk recente brieven van mijn voorganger Klink die ik in het dossier heb aangetroffen, blijkt dat er forse tekorten waren. Verschillende ziekenhuizen hadden geworven binnen Nederland, de EU en uiteindelijk daarbuiten om de tekorten op te vangen. Ook een tekort is schadelijk. Wel moet worden voldaan aan de eisen die wij stellen. De primaire taak van het CZO is het beoordelen van Nederlandse opleidingen. Het CZO zorgt ervoor dat de opleidingen meer eenduidig en vergelijkbaar worden. Het is geen kerntaak van het CZO om buitenlandse diploma's te beoordelen; dit gebeurt slechts in uitzonderlijke situaties.

De heer **Van Gerven** (SP):

Je kunt toch geen buitenlands personeel op cruciale posities zetten zonder dat je weet of hun diploma's volwaardig zijn? Zeker als ze van buiten Europa komen, zal de inspectie ze moeten controleren. Wellicht kan het ook via het BIG-register. In elk geval moet er een effectieve controle zijn. Daar vraag ik de minister om. Daarnaast vraag ik haar wat er het afgelopen jaar gebeurd is. In antwoord op eerdere vragen heeft zij gezegd dat zij het eens is met de WHO en de SP dat we niet in India moeten werven en onze eigen boontjes moeten doppen. Waarom wordt er dan niet naar de minister geluisterd? Vorig jaar hadden zes ziekenhuizen Indiaas ok-personeel, inmiddels zijn het

Schippers

er tien. Het aantal ok-assistenten uit India is met 25% toegenomen. Wordt er niet naar de minister geluisterd? Gaat de minister ervoor zorgen dat men hiermee stopt en dat we onze eigen boontjes gaan doppen op dit terrein?

Minister **Schippers**:

Ok-assistent is geen BIG-geregistreerd specialisme. Afgelopen jaar is het Fonds Ziekenhuisopleidingen opgericht omdat ziekenhuizen veel te weinig personeel van dit niveau opleiden. Door het fonds treedt er een aanzienlijke verbetering op en worden veel meer ok-assistenten opgeleid. Dat moet ervoor zorgen dat we dit probleem in de toekomst niet meer hebben.

Wij hebben gezegd dat de gedragscode van de WHO gaat over de ethische principes: is het ethisch verantwoord om de hoogopgeleide bevolking van een land dat met armoede kampt en zijn kostbare geld in de opleiding van zijn bevolking stopt, naar Nederland te halen? Nee! Wij vinden dat niet ethisch. Dit gaat echter om tijdelijke plaatsen voor mensen die hier extra ervaring opdoen en die meenemen naar hun eigen land. Daar ben ik niet principieel op tegen, maar dit moet wel voldoen aan kwaliteitseisen.

De **voorzitter**:

Mijnheer Van Gerven, u krijgt nog drie seconden om te reageren.

De heer **Van Gerven** (SP):

De minister loopt weg voor een acuut veiligheidsprobleem. Zij is het niet eens met de gedragscode van de WHO, die er feitelijk op neerkomt dat wij een verbod zouden moeten hebben op het werven van personeel uit India ...

De **voorzitter**:

Dank u. Drie seconden is echt heel kort.

Minister **Schippers**:

Wij hebben die gedragscode van ganser harte ondertekend. Ik ben het helemaal eens met de stelling dat wij daaraan moeten voldoen. Wij zullen ons maximaal inspannen om eraan te voldoen. Ik bestrijd dat er niks gebeurd is, want de inspectie doet onderzoek en zit hier bovenop. Zij bekijkt of wat hier naar voren is gekomen daadwerkelijk aan de hand is en of er ingegrepen moet worden.

De **voorzitter**:

Ik bedank de minister voor haar antwoord.